

התשמע קולי? יומנים רפלקטיביים אלקטרוניים ככלי להערכת קורס (פוסטר)

קרן לוי
מכללת אוהלו בקצרין
levykeren962@ohalo.ac.il

Can you Hear me? Online Learning Journals as a Tool for Evaluating a Course (Poster)

Keren Levy
Ohalo College
levykeren962@ohalo.ac.il

Abstract

This poster deals with online learning journals as a tool for conducting formative evaluation a course. The students wrote entries in their journals after every lesson using the blog activity incorporated in Moodle. During the course the journals enabled the instructor to adapt the content and pedagogy to the specific group of students participating in the course. Analyzing the journals after the course had ended, helped to plan further courses while taking into account the comments appearing in the online learning journals. The learning journals enabled the students to review and summarize the learning process they experienced during the course. Incorporating the journals in Moodle was convenient for conducting research.

Keywords: Learning journals, Evaluation.

תקציר

סקרי הוראה הינם הכלי הרווח ביותר להערכת איכות הוראה וקורסים בחינוך הגבוה. סקר כזה מורכב על פי רב משאלות סגורות ומספר מצומצם של שאלות פתוחות. על אף שמטרתם המוצהרת של סקרי ההוראה הינה לשפר את איכות הקורסים כדי להעלות את שביעות הרצון של הלומדים וכן כדי לסייע בתכנון קורסים עתידיים, דהיינו, להערכה מעצבת, הרי שבפועל הם משמשים בעיקר לקידום הסגל, כלומר, להערכה מסכמת. קיימת ספרות ענפה מאד הדנה במחלוקות שסביב סקרי ההוראה, ואף כי מחקרים מצביעים על רמת מהימנותם הגבוהה, אינם נתפסים ככאלה על ידי אנשי סגל רבים. התוצאה היא שלא נעשים שינויים משמעותיים בקורסים בעקבות סקרי הוראה.

יומני למידה רפלקטיביים יכולים לספק למרצה מידע רב יותר מאשר סקרי ההוראה, משום שהרפלקציות על פי רב מעמיקות ומכסות מגוון רחב יותר של נושאים. הסטודנטים יכולים לבטא בכתביהם את מה שלמדו וחשו במהלך הלמידה, ואף לפרט אילו שינויים רצוי שהמרצה יבצע בקורס. יומני הלמידה הפכו בשנים האחרונות למקוונים וזאת באמצעות שימוש ברכיבים המהווים חלק מהמערכת לניהול למידה כגון, רכיב הבלוג המוטמע במוודל. אחד היתרונות העיקריים בכך הוא, שהמרצה יכול לשלוט על מועד הגשת הרפלקציה על מנת שלא ייווצר פער זמנים גדול מדי בין הלמידה לכתובה.

המחקר עסק בהערכה מעצבת של קורס באמצעות יומני למידה רפלקטיביים מקוונים שבהם כתבו הסטודנטים בסיומו של כל שיעור. העובדה שהיומנים היו מקוונים הקלה על

הגישה לרפלקציות. מכיוון שהכתיבה נעשתה בכל שבוע, יכולים היו הסטודנטים בסוף הסמסטר לבחון את התהליך הלימודי שהם עברו וגם לספק למרצה הערכה כוללת של הקורס. היומנים היו כלי חשוב לקיום הערכה מעצבת מתמשכת במהלך הסמסטר, וסייעו להתאים את הקורס לצרכי קבוצת הסטודנטים בזמן אמת. הרפלקציות הבהירו מה נחשב על ידי הסטודנטים כחוויה טובה של למידה. בנוסף, באמצעות הקריאה היומנים מדי שבוע, ניתן היה לאתר נושאים שלא הובנו, ולטפל בהם בשיעורים עוקבים. באמצעות היומנים ניתן היה לעמוד גם על קשיים שחוו הסטודנטים. חשוב לציין שהובעה שביעות רצון מכך שהייתה התייחסות מיידית לנושאים וצרכים שעלו ביומנים, והלומדים ראו בכך ביטוי לזמינות של המרצה.

במהלך ניתוח איכותני של הנתונים לאחר סיום הקורס, עלו שלוש קטגוריות מרכזיות: אסטרטגיות פדגוגיות, למידה משמעותית וקשיים ואתגרים. הממצאים הצביעו על מספר ממדים שהיו חשובים לסטודנטים: רלוונטיות של הנלמד לקריירה העתידית, מעורבות והשתתפות פעילה בזמן הלמידה, בהירות הסברים, יצירת עניין בשיעורים וזמינות של המרצה. דבר זה עולה בקנה אחד עם מחקרים אחרים שהראו את חשיבותם של הממדים הללו בעיני הסטודנטים.

היומנים היוו כלי חשוב לתכנון קורסים עתידיים. המסקנה הייתה שכדי שסטודנטים ילמדו מתוך רצון ובאופן רציני, עליהם להבין מהו הקשר שבין התיאוריה למעשה, וכן שהמרצה ינקוט בגיוון של שיטות הוראה ופעילויות למידה. בנוסף, ניתן היה להבין שקריאה אקדמית היא מכשול בדרכם של סטודנטים ושיש להקדיש זמן לשיפור מיומנות זו בקורסים. ולבסוף, היומנים הצביעו על חששות וקשיים שחווים בקורסים סטודנטים ממגזרי מיעוטים ששפת אימם אינה עברית.

מילות מפתח: יומני למידה, הערכה.

מקורות

- וינר, ג' ופילק, ג', וקורסיקוב, ד' (2015). מה חושבים הסטודנטים על מהי הוראה טובה ומיהו המורה המצטיין? – סקר התאחדות הסטודנטים. **הוראה באקדמיה**, 5, עמ' 31-40.
- פרנק, מ', המר, ר', וסהר-ענבר, ל' (2011). מה באמת חשוב לסטודנטים? ניתוח תוצאות סקרי ההוראה במכון טכנולוגי חולון. **הוראה באקדמיה**, עמ' 55-57.
- Blair, E., & Noel, K. V. (2014). Improving higher education practice through student evaluation systems: Is the student voice being heard? *Assessment & Evaluation in Higher Education*, 39(7), 879–894. doi:10.1080/02602938.2013.875984
- Bubb, D. K., Schraw, G., James, D. E., Brents, B. G., Kaalberg, K. F., Marchand, G. C., & Cammett, A. (2013). Making the Case for Formative Assessment: How it Improves Student Engagement and Faculty Summative Course Evaluations. *Assessment Update*, 25(3), 8–12. doi:10.1002/au
- Deggs, D., & Weaver, S. W. (2011) Using Reflection To Evaluate Course Outcomes. *Journal of College Teaching & Learning (TLC)*, 6(2). doi:10.19030/tlc.v6i2.1171
- Gravestock, P., & Gregor-Greenleaf, E. (2008). *Student Course Evaluations: Research, Models and Trends*. Toronto: Higher Education Quality Council of Ontario. Retrieved from: <http://www.heqco.ca/SiteCollectionDocuments/Student%20Course%20Evaluations.pdf>